

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
 2. Figures to the right indicate full marks.
 3. Provide statistical data and diagrams wherever necessary.

- Q.1 Attempt **any two** of the following: 20
- a) What is demonetization? Discuss the recent demonetization practiced in India.
 - b) Analyze the advantages of demonetization.
 - c) Examine the impact of demonetization on GDP.
- Q.2 Attempt **any two** of the following: 20
- a) Give arguments in favour of counter cyclical policy in India.
 - b) Give an account of Fiscal Responsibility Legislation (FRL).
 - c) "The states achieved the fiscal targets well in advance" substantiate with reference to deficits.
- Q.3 Attempt **any two** of the following: 20
- a) What is Universal Basic Income (UBI)? What are its benefits?
 - b) Discuss the impact of UBI on financial inclusion.
 - c) Analyse the impact of UBI on consumption of temptation goods and labour supply.
- Q.4 Attempt **any two** of the following: 20
- a) Explain income convergence/divergence for India, China and World for the period 2004-14.
 - b) Discuss consumption divergence within India.
 - c) Examine health convergence with reference to life expectancy and Infant mortality rate.
- Q.5 Write note on **any two** of the following: 20
- a) Digitalization of Indian economy.
 - b) Future fiscal plans
 - c) Prerequisites for UBI
 - d) Fertility and exceptional performance of india.

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
 2. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3. आवश्यक तिथे संख्याशास्त्रीय माहिती द्या व आकृत्या काढा.

- प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. २०
- अ) निश्चलनीकरण म्हणजे काय? भारतात अलीकडेच राबविण्यात आलेल्या निश्चलनीकरणावर चर्चा करा.
- ब) निश्चलनीकरणाच्या फायद्यांचे विश्लेषण करा.
- क) निश्चलनीकरणाच्या स्थूल अंतर्गत उत्पादावर झालेल्या परिणामांचे परीक्षण करा.
- प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. २०
- अ) भारतातील प्रतीचक्रीय धोरणाच्या समर्थनार्थ युक्तीवाद द्या.
- ब) राजकोषीय जबाबदारी कायद्याची सविस्तर माहिती द्या.
- क) "राज्यांनी राजकोषीय उद्दिष्टे बरीच आधी पूर्ण केलीत" तुटीच्या आधारे पुष्टी द्या.
- प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. २०
- अ) सार्वत्रिक मुलभूत उत्पन्न म्हणजे काय? त्याचे फायदे कोणते?
- ब) सार्वत्रिक मुलभूत उत्पन्नाच्या वित्तीय सर्वसमावेशकतेवर होणाऱ्या परिणामाची चर्चा करा.
- क) सार्वत्रिक मुलभूत उत्पन्नाचा मोहित वस्तूचा उपभोग व श्रम पुरवठा ह्यावर होणाऱ्या परिणामांचे विश्लेषण करा.
- प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. २०
- अ) भारत, चीन व जगासाठी २००४ ते २०१४ ह्या काळात झालेली उत्पन्न एककेंद्राभिमुखता / तफावत स्पष्ट करा.
- ब) भारतातील उपभोग तफावतीबद्दल चर्चा करा.
- क) आर्युमन व बालमृत्यूदर ह्या संदर्भातील भारतातील आरोग्य एककेंद्राभिमुखतेचे परीक्षण करा.
- प्र.५ टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) २०
- अ) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील डिजीटलायझेशन
- ब) भावी राजकोषीय योजना
- क) सार्वत्रिक मुलभूत उत्पन्नाच्या पूर्वअटी
- ड) प्रजननक्षमता आणि भारताची अपवादात्मक कामगिरी
